

کتاب سبعین مناقب (رضایا) امیرالمومنین
 علی بن ابیطالب کرم الله وجهه که
 جناب زبدة العارفین امیرسید
 علی محمدانی قدس سره الحوزة
 جمع کرده اند

فالتصوف

احمد رضا الله سادة
 انشتم فی سبک علی و اخذ فی سبک صنفی
 و اما العبد المذنب العبد المذنب العبد المذنب
 عفا عن ذنوبه و ارجو ان یغفر الله له و له
 الابرار و ان الله اعلم

۳۷۹۴

فالتصوف

بازار قزوین
 در کتبخانه
 میرزا...

Süleymaniye U. Kütüphanesi	
Kisim	Yehid. Ali paşa
Yeni	
Eski kayıt No.	2794

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين

الحمد لله الذي جعل مباهين آثار العباد في سماء
 في شكرنا من ان خدای که نرید بختها را اثرهای سیارت را بسوی آسمان
 السعادة اعلی وسيله ورفع لواء الشرف في جنات
 نیک بختها بلندتر از درخت و بر داشت علم بزرگی در حجاب
 عز من اصفاه بتب المصطفى فضيلة و صلوات
 از حمیدی که برگزید و را بتب مصطفی از روی فضیلت بالا برد آنکه در
 سعده الى مصعد الطهارة العظمی و حصه من
 که بیکدیگر شدیم بسوی نزدبان پاکی بزرگتر و مخصوص کرده اند
 فیوض عبود الکرامة بالمشرع الاضفی و الکامین
 فیضها چشمهای کرامت بمشرع صافی تر و بجام
 الاوقی شرف یغض عن اذراک جنایات عرّه سعی
 تامل شرفی که بدان قاصر شود از رسیدن اذراک جنایات عرّه سعی
 الطالب الاطالیتا و یغفر عن ابتغاه اثره الغاء
 جوینده مکرمل و ارفع بود از روی اثری و در
 الاعاقیتا و لا تبسوا الى علو منصفه الامن رفعة
 که مکرمل محذره و بر می رود بسوی بلندی منصف و می مکرملی که برداشته
 العناية الارلیة فی فلك الاقبال کانا علیا فاطنک
 باری ازی در غرض دولت در جای بلند یوسف کان نو
 باصل رفیع بد فرعه علی باب بیت الشرف من العز
 برشتی که برداشته در شاخ و یاب در خانه بزرگی از عزیزی
 باشد

علا

علما و اجزای علی طغیات اوراق فضله فی و قاتر
 علی را در آمده بود بر رویهای ورقهای فضل خود در دهرهای
 المقارن فلما و ملوا الامم الباطن و البحر الراجر
 قهرهای عالم را و ان اصل میثوابیت عالم و در یابیت پر موج
 و السیف الباتر و الذرا الزامر قاید البررة
 و شربت برنده و ماه تمامیت رشت و شکر کثرت از ان بیکان
 و قائل النخلة فسیم الجنة و النار و امام الاحیان
 و کشنده قاجران و بخش کننده بخت و درخ و پیشوای برگزیدگان
 صاحب المناقب و المناصب المرتضی علی بت
 خداوند مدحها و سترها پستویه علیت سر
 ای طالب کرم الله وجهه و لما ورد عن رسول الله
 ابو طالب که در دایره خدای ذات اقدس و چون وارد شده از یقین خدا
 صلی الله علیه و سلم انه قال ذکر علی عبادة شد
 صلوات خدا بر او سلام بر رستی گفت یاد علی بر شتر خدایت شالار شد
 سیری بشارت و حلتی اشارت علی ان جفت
 سر من بر روی می برداشت مرا اشارت بر آنکه بر رستی بهم آوردم
 سبعین حدیثا مما ورد فی فضائله و مناقبه و مناقب
 بنقاد حدیث از آنکه وارد شد در فضائل و مناقب و مناقب
 امیل البیت نر علیا مجید و نر علیا المنصفه و اردفت
 امیل بیت رسول برای غنم مردستان و مرا و برای در حال نه در پی آوردم
 کل حدیث بلطیفة من لطایف در کلامه و خواص المناظرة
 هر حدیثی را بنابر آن معنی از نازکهای در سای سخن وی و گوهرهای نظای

الَّتِي أَخْرَجَهَا الْغَوَاصُّونَ فِي تَغْرِيجِ عِلْمِهِ وَكَوَامِعِ أَنْوَارِ
 ان در سایه کبریا آوردند از اعواصان از تنگ درمای علم وی و از درخشند
 حِلْمِ الَّتِي أَقْبَسَهَا الْمُحَقِّقُونَ مِنْ شِكَاكِهِ وَلَا يَبْدُو
 حکمتای آنکه گرفته اند از حقیقت ذات از فایده و لایت وی
 وَتَمَيُّنُهُ كِتَابَ سَبْعِينَ مَنَاقِبَ فِي فَصَائِلِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 و نام نهادم کتاب متعالی مدحها در فضیلت امیرالمؤمنین
 مُتَوَفَّقًا مِنْ اللَّهِ وَتَتَعَيْنَا بِهِ أَنَّهُ خَيْرٌ مُوَفَّقٍ وَمُعِينٍ
 طلب توفیق کنان از خدای و طلب یاری کنان بدو بدین گونه بهتر و یاری کننده
 الْحَدِيثُ الْأَوَّلُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ
 سخن اول از انس بن مالک خورشید و یار خدا و یار کائنات
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنَّا أَنْ جِئْتُهُ مِنَ
 که گفت پیغمبر خدای صلوة خدای بر او و بر علی که مرا از آنجا
 جَاءَ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَوْرَدَهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ
 و رفتی علی بن ابی طالب و از او این حدیث از جامع فردوس
 قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ الطَّرِيقُ مَدْرُودَةٌ عَلَى الْخَلْقِ
 گفت علی مکرم دارد خدا ذات او را که راههای خداست بر خلق
 بِجَمْعٍ خَصَالِ الْقَنَاعَةِ بِالْجَهْلِ وَالْإِرْصَ عَلَى الدُّنْيَا
 بجمع بیخ خاصیت راضی شدن بنا دانی بر عیوض نمودن بر دنیا
 وَالشَّحْ بِالْفَضْلِ وَالزَّيَاءُ فِي الْعَمَلِ وَالْإِعْجَابُ بِالرَّأْيِ
 و بخیلی کردن بنمای و خردنمای در کار و خود پسندی در فکر و پیش
 الْحَدِيثُ الثَّانِي عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 سخن دوم از جابر

قال

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ
 گفت که گفت پیغمبر خدای
 يُبَايِعُ بِيَعْلَى بْنَ أَبِي طَالِبٍ كُلَّ يَوْمٍ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ
 میبایستی از بسبب علی بن ابی طالب هر روز بر فرشتگان نزدیک
 حَتَّى يَقُولَ يَحْيَى بْنُ مَرْيَمَ لَكَ بِأَعْلَى رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ
 تا گوید ملائکه عجب عجب بگویم گوارنده باز ترا ای علی روایت این حدیث
 قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ أَصْغَبُ الْأَعْمَالِ أَرْبَعَةٌ
 گفت علی مکرم دارد خدا ذات او را در شغوارترین علما چهار است
 ١- كَعْفُو عَنِ الْعُصْبِ ٢- الْجُودُ مِنَ الْعُسْرِ ٣- وَالْعَفْوَ فِي
 در گذشتن از کینه در وقت خشم و بخشش از کسی و پرمیزیاری در
 الْخُلُوءِ وَقَوْلُ الْحَقِّ عِنْدَ مَنْ تَخَافُ أَوْ تَرْجُوهُ الْحَدِيثُ
 ر جایی خالی و سخن حق نزد کسی که ترس یا امید داری بدو سخن
 الثَّالثُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قُلْنَا
 سیم از انس بن مالک راضی الله عنه قال قلنا
 سَلَّمَ أَنْ سَأَلَ ابْنَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ وَصِيَّةُ فُتَا لِهْ
 مرسلان را پرسید که پرسید از پیغمبر خدا که پرسید از فواید
 فَقَالَ يَا سَلَمَانَ وَصِيَّتِي وَوَارِثِي وَمُقْضَى دِينِي وَنَجْوَى عَدُوِّي
 پس گفت بنی ای سلمان وصیت من و وارث من و مقضی دین من و نجوی دشمن من
 عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رَوَاهُ الْأَمَامُ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ فِي مُسْنَدِهِ
 علی بن ابی طالب روایت کرد این حدیث را امام احمد بن حنبل در کتاب
 قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ قَارَنَ أَمَلُ الْخَيْرِ تَكَلُّنَ جَنَّهُمْ
 گفت علی مکرم الله وجهه قارن آملی خیر و تکلیف جهم
 باش با املی نیکی تا باشی از شر

وَبَيْنَ امْتِلِ الشَّرَّ بَيْنَهُمْ الْحَدِيثُ الرَّابِعُ عَنْ سَهْلٍ
وَحَدَّثَنَا سَهْلٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ تَابِثِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ جَهْدِ بْنِ
بَن سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كُفْتُ كُفْتُ بِعَبْدِ خَدَايَ

يَوْمَ جَبَلِ الْأَعْظَمِينَ الْبَرَاءَةَ عَدَا رَجُلًا مَحْتًا لَدَى رَسُولِهِ
رَوْضَتُكَ خَيْرٌ بَدِينِ مِنْ رَأْيِهِ عِلْمٌ وَأَقْرَبُ مَرَدِّ رَأْيٍ رَدَّتْ أَرْضُ خَدَا
وَيَحْيِيهِ اللَّهُ وَرَسُولُهُ لَا يَرْجِعُ حَتَّى يَفِخَ عَلَيْهِ أَوْ رَدَّ
وَدَوَّتْ أَرْضُ خَدَا وَبَعِيدُ خَدَا بَارَكَ اللَّهُ فِيهِ وَكَشَاهُ شَوْدُ بَرْدِي
الْأَكَامُ فِي مُتَدِّهِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ مَا لَكُمْ مِنْ
كُفْتُ كُفْتُ

دُنْيَاكَ إِلَّا مَا أَضْلَحْتُ بِهِ مَثَوَاكَ الْحَدِيثُ الْخَامِسُ
وَعَلَى تَوَكُّلٍ أَنْكَ أَصْلَحَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ مَا لَكُمْ مِنْ
عَنْ عُبَيْدِ بْنِ عَبْدِ الْمَطْلِبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ
أَبُو عُبَيْدٍ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَتَّخِذُونَ
حَيْثُ حَرَمِي رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

بَيْنَهُمْ فَإِذَا رَأَوْا الرَّجُلَ مِنْ أَمَلٍ بَنِي قَطَعُوا حَدِيثَهُمْ
أَرْمَانُ خَدَا بَرَكَاةً كَدِيدُ حَرَمِي رَأَى كُفْتُ كُفْتُ
وَاللَّهُ لَا يَدْخُلُ قَلْبُ الرَّجُلِ إِلَّا بِإِذْنِ حَتَّى يَكُونُوا بَيْنَهُمْ
بِحَدَاكَ (رَبِّكَ) دَلِيلُ حَرَمِي رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

وَعَزَا بَيْنَهُمْ حَتَّى رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ **قَالَ**
وَبَرَايَ خَوِشِي أَشَانِ يَابَسَ
كَرَّمَ اللَّهُ

كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ لَا يَكُونُ ثَوْتٌ أَخُوكَ عَلَى الْإِسَاءَةِ أَقْوَى

بَابُكَ تَبَايَعُوا بِرَأْيِهِ بَرَاكَ بَرَدِي قَوِي تَر

مِثْلُ عَلَى الْإِخْسَانِ فَإِنَّهُ يُشْعِي فِي مَضْرَبَةٍ وَتَغْفِيكَ
أَرْتَوِي بَرَدِي بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

وَكَيْفَ خَرَّ مِنْ سَرَكِ أَنْ لَسُوهُ الْحَدِيثُ السَّادِسُ
وَيْتُ كَفَاتِ كَسَى كَشَالَمَانِ كَذَرَاكَ تَوَعَّلِي كَفَى أَوْ رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

عَنْ تَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
أَرْتَوِي بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَلِّي بَأَعْلَى إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى زَيْنُكَ
مَرَعَى رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

بِرَبِّهِ لَمْ يَنْزِلْ خَلَا بَعْدَ بَرْدِي مَيَّ أَحَبَّ الْبَيْتِ
بَارَاشِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

مِنْهَا وَمَيَّ الرَّمْدُ فِي الدُّنْيَا وَجَعَلَ الدُّنْيَا لَأَتْنَالُ
وَأَنْ رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

مِثْلُ شَيْئًا رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
أَرْتَوِي بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

وَجْهَهُ مَنْ أَمِنَ الزَّمَانَ خَانَهُ وَمَنْ أَعْظَمَهُ أَسَاءَتَهُ
مَرَكَا بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

الْحَدِيثُ السَّابِعُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَامِرٍ قَالَ قَالَ
أَرْتَوِي بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَلِّي بَأَعْلَى أَمَا تَرْضَيْنَ
بَرَدِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

مَرَفَاطُهُ رَأَى كُفْتُ كُفْتُ

بِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ اُطْلَعَ عَلَى اَمَلِ الْاَرْضِ فَاخْتَارَ
بديانکه خداي عز و جل بر امل زمين پياختيار کرد

اباكَ وَرَوْجَكَ رَوَاهُ صَاحِبُ الْعَرَدُوسِ **قَالَ**
بدرتزا و شومرا ترا **گفت مرتضی**

كُرِّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ وَضَعَتْ الْكِرَامَةُ فِي الْتَقْوَى
نهاده شد کرامت در پرستيزگاري

وَالرَّفْعَةُ فِي التَّوَّاضُعِ وَالْمَرْوَةُ فِي الصَّدَقِ
و بلندي مرتبه در فروتنی و مردانگی در راستی

وَالنَّصْرُ فِي الصَّبْرِ وَالْغَنَى فِي الْغَنَاعَةِ وَالرَّاحَةُ
و نصرت در صبر و توانگری در قناعت و راحت

فِي التَّوَمُّدِ وَالْعَاقِبَةُ فِي الصَّمْتِ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ
در رغبتي در پياوند درستی در خاموشي **گفت مرتضی**

عَنْ بَرِيدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
از بريدۀ رضي الله عنه قال قال رسول الله

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِكُلِّ بَنِي وَصِيٍّ وَوَارِثٍ
صلی الله عليه وسلم لکل بني وصي و وارث

وَإِنَّ عَلِيًّا وَصِيِّي وَوَارِثِي رَوَاهُ صَاحِبُ الْعَرَدُوسِ
بدرستی که علي وصي و ميراث خوار است **گفت مرتضی**

قَالَ كُرِّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ صَدْرًا لِعَاقِلٍ صَدْرًا لِسَرَّهٍ
گفت مرتضی سینه عاقل صدق سر و سینه

وَالْبَشَاشَةُ جِبَالَةُ الْمَوَدَّةِ وَالْإِحْتِمَالُ قَبْرُ الْعُيُوبِ
و تازه روي دام دوستيت و بردباري کور عيوب است

الحديث

أَحَدِثَ الثَّاسِعُ عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
گفت مرتضی از سعد

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ آذَى عَلِيًّا
مَرَكه ايزا کند علي را

فَقَدْ آذَانِي فَأَمَّا ثَلَاثًا رَوَاهُ صَاحِبُ الْعَرَدُوسِ
پس چنين ايزا کرد مرا گفتم اين **گفت مرتضی**

قَالَ كُرِّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ
مَرَكه راضي شد از نفس خود بسيار شود **گفت مرتضی**

السَّخِطُ عَلَيْهِ الْحَدِيثُ الْعَاشِرُ عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ
خشم ابرو **گفت مرتضی** از عامر

قَالَ لِلْمَلَائِكَةِ أَيُّ الْمُبَاسَلَةِ دُعَا رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
گفت چنين فرمود اهل آيه لعنتهم **گفت مرتضی** خوانند پيغمبر خدا

عَلِيًّا وَفَاطِمَةَ وَحُسَيْنًا وَقَالَ اللَّهُمَّ مَوْلَاءَ أَهْلِ
علي و فاطمه و حسين را پس گفتم بار خدا يا ايشانند اهل

بَيْتِي رَوَاهُ مُسْلِمٌ **قَالَ** كُرِّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ إِذَا
خانه من **گفت مرتضی** مَرَكه که

أَقْبَلْتُ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ أَعَارَتْهُ مُحَاسِنَ عَمِيرَةٍ وَإِذَا
روا کند دنيا بر يکي عمارت و سديد و خويهاي غير او را و مَرَكه که

أَذْبَرْتُ سَلْبَتَهُ مُحَاسِنَ نَفْسِهِ الْحَدِيثُ الْحَادِي عَشَرَ
پشت کند پرايد از خويهاي نفس او را **گفت مرتضی** يازدهم

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
از زيد بن ارقم رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

كُلُّكُمْ رَاعٍ فِي غَنَائِهِ
گفت که گفتم پيغمبر خداي

لَوْ مَا سَدَّ وَهَذِهِ الْأَبْوَابُ إِلَّا يَأْتِي عَلَى قَتْلِهِ فِي ذَلِكَ
 روزی بود که برینند این درها را مگر در علی پس سخن گفت درین باب
 مقام رسول الله صلی الله علیه وسلم محمد الله واثقی علیه
 پس برخواست پیغمبر خدای
 ثم قال أما بعد فإني أخرجت بسد هذه الأبواب غير
 سخن گفت بعد حمد بدستی که من فرموده شدم برین این درها را مگر
 باب علی فقال فيه قاتلكم قوا الله ما سددت شيئا
 در علی پس گفت سخن در باب ۲ بخدا نیست من چیزی را
 ولا فتحته ولكني أخرجت بشي رواد الامام في مسنده
 ونگشادم ولیکن فرموده شدم چیزی را وایت کند امام احمد بن حنبل
 وفي رواية ابن عباس ولكن الله سدد أبو بكر
 ودر روایت ابن عباس چنین است ولیکن خدای است درهای را
قال كرم الله وجهه خاطوا الناس مخالطة
 گفت مرتضی گرامی از خدای ذات اود را امیزش کنید با مردم اخیر شی که
 ان متم بکوا علیکم وان غنتم حنوا لیکم الحديث
 اگر میسرید شما بگردید بر شما و اگر نهان شود شما مشتاقان
الثاني عشر عن ابي ليلى الغفاري رضى الله عنه
 دو از مردم از پسر علی الغفاری
 قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سبکون من بعدی
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 قتلته فاذا كان ذلك فائرموا علی بن ابي طالب
 قتلته پس چون باشد آن قتلده بکیرید شما علی پسر ابوطالب را
 فانه الغفاري

فانه الغفاري بين الحق والباطل رواه صاحب الفردوس
 برستی که بکیرید کننده است میان حق و باطل
قال كرم الله وجهه اعجز الناس من عجز عن
 عجز ترین مردم است که عاجز بود از
 كتاب الاخوان واعجز منه من ضيع من ظفر به منهم
 اندوخت برادران و عجز تر از او که کم کند کسی را که ظفر یافته باشد
الحديث الثالث عشر عن ابي بريدة رضى الله عنه
 سخن پسر بريدة
 قال بعث رسول الله صلی الله علیه وسلم بعثني على احد ما
 گفت فرستاد رسول الله صلی الله علیه وسلم و دو لشکر بر یکی ارشاد
 علي وعلى الآخر خالد بن الوليد وقال اذا التقيتم
 علی را امیزد و دیگری خالد بن الولید را و فرمود که چون بهم برسید
 فعلي على الناس واذا افرقتم فكل فلقينائي زبير
 پس علی باشد بر مردم و چون جدا شوید پس هر یک من بیدم ما قبیله زبیر را
 فاقبلنا وطفونا عليهم وسببناهم فاصطنع علي من
 پس گوش کردیم و ظفر یافتیم بریشان و اسیر کردیم ایشان را پس برگزید علی از
 السبيتي واحد النفس فبعثني خالد الى ابي ليلى جلي الله
 اسیران یکی را از برای خود پس فرستاد مرا خالد بن الولید بپسر
 عليه وسلم بخيره بذلك فلما ايتت واخبرته فقلت
 که بخیر دادم بی را بدان پس چون آمدم و خبر دادم پس گفت
 يا رسول الله بلغت ما ارسلت به فقال لا تقع في علي
 ای پیغمبر خدای رساندم من آنچه فرستاده پس گفت درمیت در علی
 شدم بدان

قَالَ مَنِّي وَأَنَا مِنْهُ وَمَنْ وَلِيَّيْ وَيُوصِي مَن يُعْدِي
پس بدستی که او از دست ۲ و او دوست و وصی است پس از من
رواه الامام فی منده **قال** کرم الله وجهه
گفت مرتضی

قُرْبُ الْمَيِّتَةِ بِالْحَيَّةِ وَالْحَيَاءُ بِالْجَمَانِ وَالْفَرْصَةُ
وایستاده است بپشت بوسیدی و شرم بجزوفی و فرصت
تَمَرُّ حُرِّ السَّحَابِ فَانْتَهَزُوا فُرْصَ الْخَيْرِ الْحَدِيثُ
میرود همچون رفتن ابر پس دریا باید فرصتهای نیک را
الرابع عشر عَنْ دَاوُدَ بْنِ بِلَالٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
چهاردهم از داود پسر بلال

قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اَلصَّدَقُونَ
گفت که گفت پیغمبر خدا
ثَلَاثَةٌ حَبِيبُ النَّارِ مُؤْمِنُ آلِ بَيْتٍ وَخَبِيلُ مُؤْمِنٍ
سه نفرند حبیب درودگرمؤمن آل بیت و خبیلهای مؤمن
أَلْ فِرْعَوْنُ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَمُؤَاظِلُهُمْ رَوَاهُ
الفرعون و علی پسر ابوطالب و مؤاظیلین ایشان
صاحب الفردوس **قال** کرم الله وجهه من
گفت مرتضی

كُفَّارَاتُ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ أَغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ وَالشَّقِيقِ
کفارات گناهان بزرگ فریاد رسیدن اندوهمکن را و غم دور کردن
عَنِ الْمَكْرُوبِ الْحَدِيثُ **الخامس عشر** عَنْ وَصِيٍّ
از اندوهمکن
از وصی

بن صفي رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
گفت که گفت پیغمبر خدا
أَنَا أَقَاتِلُ عَلَى تَنْزِيلِ الْقُرْآنِ وَعَلَى بَيْعَاتِ عَلِيٍّ تَأْوِيلُ
من جنگ میکنم بر ظاهر قرآن و علی جنگ میکند بر باطن
القرآن رَوَاهُ صَاحِبُ الْفُرُوسِ **قال** کرم الله وجهه
گفت مرتضی

وَجْهٌ إِذَا رَأَيْتَ رَجُلًا سَجَانَهُ يَتَّبِعُ عَلَيْكَ لَعْنَهُ
مرکاه که بینی تو برورد کار ترا منزه است از او که بی در پی اید بر تو
فَاحْذَرُهُ الْحَدِيثُ **السادس عشر** عَنْ أَبِي سَعِيدٍ
پس بپرهیز از او سخن ششم از ابو سعید

الْحِزْرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
حزری رضی الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
كُنْتُ كُنْتُ بِمَنْعِهِ خَدَايَ

أَعْطَيْتَنِي عَلَى حِمْلِ خَصَالٍ مِائَةِ حَبِّ إِلَى مِنَ الدُّنْيَا
دادند مرا در علی بمحض خصلت که آن دویست نوبت بسوی من از دنیا
وَمَا يَنْبَأُ أَمَّا وَاحِدَةٌ لَكَابِ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى
و هیچ چه دردت اما یکی در روزگار افکنده پیش خدای عز و جل بزرگ تا
يُغْرِغَ مِنَ الْحَبَابِ وَأَمَّا الثَّانِيَةُ فَلَوْ أَنَّ أَحَدًا بَدَرَ
تمام شود از حساب و دومین علم حدیث است

وَأَمَّا الثَّالِثَةُ فَوَاقَفْتُ عَلَى حَوْضٍ يُسْتَقَى مِنْ عَرَفٍ مِنْ
و سیم استاده است بر حوض کوثر من آب میسودم که را دانند از
أَنْتِي وَأَمَّا الرَّابِعَةُ فَسَأَلْتُ عَوْرَتِي وَمَسَلْتُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
ات من و چهارم پوشنده عورت منست و سپارنده مرا بسوی خدای
عز و جل بزرگ

وَأَمَّا الْخَامِسَةُ فَلَتْ أَخْتَى عَلَيْهِ أَنْ يَرْجِعَ زَانِيًا يُعَدُّ
وَبَيْعِمْ بَيْعَتِي مَنْ كَتَمَ بَرِيءًا أَنْكَرَ بَارَكَ لَهُ زَانِيًا بَرِيءًا
إِحْصَانٍ وَلَا كَافِرًا يُعَدُّ إِيْمَانٍ رَوَاهُ الْإِمَامُ فِي مُسْنَدِهِ
مُحَمَّدُ بْنُ وَثْقَةَ كَافِرٍ زَانِيًا

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ مَا أَضْمَرَ أَحَدٌ شَيْئًا إِلَّا ظَهَرَ
كَتَمَ مَرْتَقَى يَنْوِشِدُ بِمِجْزِ حَبْرِي رَأَى كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

فِي ثَلَاثِ لِسَانِهِ وَصَفَحَاتِ وَجْهِهِ الْحَدِيثُ السَّابِعُ عَشَرَ
دَرْسَنَ هَاي زَبَانِ وَي وَرَجَبِي رَوَى وَي سَمِعَ مِنْ

عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
أَزْ أَبِ بَكْرٍ صَدِّيقِي كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَبَا بَكْرٍ كَفَى وَكَفَى عَلِيٌّ فِي الْعَدْلِ
أَيَّ أَبَا بَكْرٍ تَرَاوِي وَارَافَ عَلِيٌّ (رَوَى)

سَوَاءٌ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ **قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ**
بِرَأْيَتِ كَتَمَ مَرْتَقَى

مَنْ جَلَمَ عَاشَ فِي النَّاسِ حَيِّدًا وَمَنْ كَثُرَ نَزَاعُهُ بِالْجَهْلِ
مَرَكَةُ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ مَرْدَمٍ شَائِدَةٍ وَمَرَكَةُ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ

دَائِمٌ عَمَامَةٌ عَنِ الْحَقِّ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ عَشَرَ عَنْ عِمْرَانَ
بِمِثْلِهِ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ مَرْدَمٍ شَائِدَةٍ وَمَرَكَةُ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ

بِإِحْصَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

عَلِيٌّ نَبِيٌّ وَأَنَا مِنْهُ وَمَوْوِيٌّ كُلُّ مُؤْمِنٍ مِنْ يَدِي
عَلِيٌّ أَرَمَتْ مِنْ أَرَمِي وَأَوْدَتْ مِنْ أَوْدَتِي (رَوَاهُ)

رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ **قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ**
كَتَمَ مَرْتَقَى

مَنْ زَاغَ سَائَتْ عِنْدَهُ الْحَسَنَةُ وَحَسَنَةُ عِنْدَهُ السَّيِّئَةُ
مَرَكَةُ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ مَرْدَمٍ شَائِدَةٍ وَمَرَكَةُ يَرْدٍ يَارِدٍ بَرِيدٍ بَرِيدٍ

وَسَكَّرَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ عَشَرَ عَنْ عِمْرَانَ
كَتَمَ مَرْتَقَى يَنْوِشِدُ بِمِجْزِ حَبْرِي رَأَى كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

بِإِحْصَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

كَتَمَ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ قَبْلَ أَنْ يُخْلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

وَالْأَرْضِ بِأَنِّي عَامٌ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَعَلِيٌّ أَخُوهُ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

رَوَاهُ ابْنُ الْمَعَارِزِيِّ **قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ**
كَتَمَ مَرْتَقَى

فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ وَفَاعِلُ الشَّرِّ شَرٌّ مِنْهُ الْحَدِيثُ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

الْعَشْرُونَ عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ جَعَلَ ذُرِّيَّةَ كُلِّ نَبِيٍّ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

فِي صُلْبِهِ وَجَعَلَ ذُرِّيَّتِي فِي صُلْبِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
كَتَمَ كَتَمَ بَيْعِي خَدَايَ

رواه صاحب الفردوس **قال** كرم الله وجهه

يا اباك ومصاحبة اللاحق فانه يرد ان يتعل فيضرك
فان تزيلا از منشتي احق پس درستی که اخق میخاست پس مصاحبه
واياك ومصاحبة الكذاب فانه كسراب يعرب
ويزول از منشتي (روح کوی پس درستی که) روح کوی نزدیکی نماید
اليك البعيد ويعد عكس الغريب الحديث
نور دور را و دوری نماید نور نزدیک را

الحالي والعشرون عن ابن عباس رضي الله عنهما
بیت ویکم

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لعلي لما خرج
كنت ككف پیغمبر خدا
عليه السلام الى غزوة تبوك وخرج الناس معه دون
مرعی زاجون میرفت
برو بالسلام بسوی جنگ تبوک و رفتند مردم با او بجنگ
علي فبكى اما ترضى ان تكون مني بمنزلة ثمارون من
علي پس گریست گفت آیا تو راضی میشوی که تو باشی از من بجای ثمارون از
موسی الا انه لا نبی بعدي انه لا ينبغي ان اذنب
موسی مگر آنکه نیست پیغمبری پس از من بدرستی که نمی باید که بروم من
الا وانت خلیفتی رواه ابن المعازي **قال** كرم الله
كنت مر رقی
مگر تو خلیفه من باشی

وجه قلب اللاحق في قبه ولسان العاقل وراء قلبه
دل الحق در دین و بیت و زبان عاقل پس دل و بیت

الحديث

الحديث الثاني والعشرون عن جابر رضي الله عنه
سخت بیت و دویم از جابر

قال اخذ رسول الله صلى الله عليه وسلم بعضه علي وقال
كنت ككف پیغمبر خدا
يا هذا امام البررة وقاتل الفجرة مخذول من خذله
یا این پیشوای نیکان و کشنده بدانست رسوات هر که رسوا کند او را
منصور من نصره ثم مد صوته وقال انا مدينة العلم
نصرت یافقده است هر که یاری کند او را پس بلند ۲ و گفت من شهرتتان دانستم
وعلي بابها فمن اراد العلم فليأت الباب رواه
و علی درویش پس هر که خواهد دانش را گویند از در

ابن المعازي **قال** كرم الله وجهه بيته تسووك
كنت مر رقی

يا خير عند الله من حسنة تحمك الحديث الثاني والعشرون
بیت نزد خدا از طاعتی که نیک و خود ۲ سخت بیت و سیم

عن جابر رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
كنت ككف پیغمبر خدا

حق علي بن ابي طالب علي هذه الامة كقول الوالد
حق علی پسر ابو طالب برای این امت من همچون حق پدر است
علي ولده رواه صاحب الفردوس **قال** كرم الله
بر فرزنده

وجه الشيع جناح الطالب والمال مادة الشهوات
شعاع خواه پر جوینده است و مال اصل از زو سات

الحديث الرابع والعشرون عن جابر رضي الله عنه
 سخن بيت و چهارم از جابر
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في قوله تعالى
 كَفَتَ كَفَتَ بِمَعْنَى خَدَايَ (در سخن خدای بزرگ)
 فَأَمَّا تَذَمُّنَ بَلْ فَأَنَا خَيْرٌ مُنْتَقِمُونَ نَزَلَتْ فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي
 پس اگر بروی مرا تبه تو ما از ایشان کینه طلب نایم فزاد مدحی بر حق علی علیه السلام
 طَالِبٌ أَنَّهُ يَنْتَقِمُ مِنَ الْمُنَافِقِينَ وَالْقَاسِطِينَ مِنْ بَعْدِي
 طالب بدستی که کینه می کشد از منافقان و ظالمان پس از من
 رواه صاحب الفردوس قال كرم الله وجهه
 گفت مرتضی کرامی دارد خداوند است او را
 فَوْتُ الْحَاجَةِ أَثَرُونَ مِنْ طَلِبَهَا مِنْ غَيْرِ امْتِلَها
 نایافتن حاجت اثری نیست مگر که طلب میکند از نایافته
 الحديث الخامس والعشرون عن سلمان المقارسي
 سخن بیت و پنجم از سلمان فارسی
 رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 لِكُلِّ نَبِيٍّ صَاحِبٌ سِرٌّ وَصَاحِبُ سِرِّي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ
 که هر پیغمبری را صاحب سیرت و صاحب سیرت من علی بن ابی طالب است
 رواه صاحب الفردوس قال كرم الله وجهه
 گفت مرتضی
 لَا يَسْتَحْيِي مَنْ أَعْطَاهُ الْقَلِيلَ فَإِنَّ الْجَرْمَانَ
 شرم نمی کند از بخشیدن کم بدستی که منع کردن
 افل من

أَفْلَ مِنْهُ الحديث السادس والعشرون عن سلمان
 گفت از سلمان سخن بیت و ششم از سلمان
 رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 أَعْلَمُ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رواه صاحب
 در آگاهترین امت من پس از من علی بن ابی طالب است
 الفردوس قال بعد الآية عربة الحديث
 گفت مرتضی نایافته و چنان غریب سخن
 الحديث السابع والعشرون عن سلمان رضي الله عنه قال
 بیت و هفتم از سلمان گفت
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أَوَّلُكُمْ وَرُودُ الْخَوْضِ
 که گفت پیغمبر خدا اولی شما در رود خوض است
 وَأَوَّلُكُمْ اسْلَامًا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رواه صاحب الفردوس
 و نخستین شما بمانی علی بن ابی طالب است
 قال كرم الله وجهه إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَضَ الْكَلَامُ
 گفت مرتضی اگرگاه که تمام شود خرد کم شود سخن
 الحديث الثامن والعشرون عن خزيمة رضي الله عنه
 سخن بیت و هشتم از خزيمة
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مَثَلُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 گفت که گفت پیغمبر خدا مانند علی بن ابی طالب
 فِي النَّاسِ مَثَلُ قُلُوبِ مَوَالِدٍ أَحَدٌ فِي الْقُرْآنِ رواه صاحب الفردوس
 در مردم مانند قلوب موالید است یکی در قرآن
 (در مردم)

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ نَشْنُ الْمَرْءَ خَطْوَةً إِلَى أَجَلِهِ
كُتِبَ مَرْتَقَى

الحديث التاسع والعشرون عَنْ أَبِي دُرْدَاةٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
سُحَن بَيْت وَنَهَم

عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى بَابٍ عَلَى
كُنْتُ كُنْتُ بِبَيْتِ خَدَا

وَيَبِينُ الْأُمِّيَّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ مِنْ بَعْدِي حَيْثُ إِيْمَانٌ
وَيَبَانُ كُنْزُهُ بَرَاءُ الْحِجَةِ فَرَسْتَاهُ شَدَمُ بَدَانٍ سَوَازِمٍ دُوسْتِي وَأَوَائِلَاتِ

وَبُغْضُهُ نِفَاقٌ وَالنَّظَرُ إِلَيْهِ رَافَةٌ وَمُؤَدَّةٌ عِبَادَةٌ
وَدُشْمَانِي وَنِفَاقٌ وَلِظَرْبِ سَوَى أَوْ رَحْمَتٍ وَدُوسْتِي أَوْ عِبَادَتِ خَدَا

رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
كُنْتُ مَرْتَقَى

أَوْضَعَ الْعِلْمَ مَا وَقَفَ عَلَى اللِّسَانِ وَارْقَعَهُ مَا ظَهَرَ عَلَى
قَبُولِ تَرِينِ عِلْمِ أَنْتَ كَبِيرُ زَبَانٍ بَاشِدٍ وَبَلَدُ تَرِينِ وَيَكُنْ أَشْكَارًا

الْجَوَارِحِ وَالْأَلْكَانِ الْحَدِيثُ الثَّلَاثُونَ عَنْ مُعَاذِ بْنِ
جَوَارِحٍ وَرَبِّهَا سَحَن سَيِّئِ أَمِ ارْمَعَاد

جِيلَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كُنْتُ كُنْتُ بِبَيْتِ خَدَا

الْكُنْظَرُ إِلَى وَجْهِهِ عَلَى عِبَادَةٍ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ
نَكَاهُ كَرْدَنَ سَوَى عَلَى عِبَادَتِ

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ نَوْمٌ عَلَى يَبِينِ خَيْرٌ
كُنْتُ مَرْتَقَى

مَرْصُورَةٌ

مِنْ صَلَوةٍ فِي شَكْلِ الْحَدِيثِ الْحَالِي وَالثَّلَاثُونَ
بِشَكْلِ

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
أَرَأَيْتُمْ كُنْتُ كُنْتُ بِبَيْتِ خَدَا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَكَهُ نَظِيرٌ فِي أُمِّيَّ
نَيْتِ سَحَن بِبَيْتِ خَدَا بِكُرْمَتِ أَوْرَامَانْدِي دَرَانِ

فَأَبَى بَكْرٍ نَظِيرٌ أَبْرَمِيمَ وَعُمَرُ نَظِيرٌ مُوسَى وَعُثْمَانُ نَظِيرٌ
سَيِّدُ بَكْرٍ مَانْدِي أَرَمِيمَ وَعُمَرُ مَانْدِي مُوسَى وَعُثْمَانُ مَانْدِي

مَدَارُونُ وَعَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ نَظِيرِي رَوَاهُ صَاحِبُ
سَارُونِ وَعَلِيٌّ بِسَرِ ابْنِ طَالِبٍ مَانْدِي

الْفَرْدَوْسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ لَا يَتْرُكُ الْمَرْءُ شَيْئًا
كُنْتُ مَرْتَقَى

مِنْ دِينِهِ لِإِسْتِصْلَاحِ دُنْيَاهُ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَا مَوَّاهُ
لَا دِينَ بَرَى بَرَى صِلَاحِ دُنْيَايَ خُودِ مَكْرِي شَايِدِ خَدَايَ بَرَى الْحِجَةِ زَبَانِ تَرُونِ

مِنْهُ الْحَدِيثُ الثَّانِي وَالثَّلَاثُونَ عَنْ أَنَسِ بْنِ
أَزَانَ سَحَن سَيِّئِ أَمِ ارْمَعَاد

مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كُنْتُ كُنْتُ بِبَيْتِ خَدَا

عَلَى بَنِي أَبِي طَالِبٍ كَلُوكِبِ الصَّبِيحَةِ لَا مِثْلَ الْمَدِينَةِ
كُنْتُ كُنْتُ بِبَيْتِ خَدَا بِكُرْمَتِ أَوْرَامَانْدِي دَرَانِ

رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
كُنْتُ مَرْتَقَى

رُبَّ عَالَمٍ قَدْ خَلَقَهُ اللَّهُ وَاعْلَهُ مَعَهُ لَا يَنْفَعُهُ الْحَدِيثُ الثَّالثُ
 بسیار دانی که بخت گشتم و دانش و با او باشد
وَالثَّلَاثُونَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ
 سی و سیم از پسر عباس گفت که گفت
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جُثَّ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ
 پیغمبر خدا دوستی علی پسر ابوطالب
 بِأَكْلِ الذُّنُوبِ كَمَا يَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ
 میخورد گناهان را چنانکه میخورد آتش سبزه را
قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ كَيْفَ يَكُونُ خَالٍ مِنْ بَعْثٍ بَعْدَهُ
 گفت مرتضی چون بود خالی که فانی بود بپا نی بود
وَلْيَسْمَعْ بَصَحَّتُهُ وَبُيُوتِي حَامَتُهُ الْحَدِيثُ الرَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ
 و بیا رود ۴ و از پیشوی از اچیز است سخت سی و چهارم
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِعَلِّي يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ
 مرا علی را ای علی بدرستی که خدای عز و جل
 رَزَقَكَ قَاطِعَةً وَجَعَلَ صَدَاقَهَا الْأَرْضُ مِنْ مَشْيِي
 زن داد تو قاطعه را و کرد اندام هر وی را پس هر که برود
 عَلَيْهَا مَبْخُضًا لَكَ مَشْيِي حَرَامًا رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ
 بر زمین که دشمن بود مرا رفتن است حرام
قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ شَتَّانَ مَا بَيْنَ عَلِيٍّ
 گفت مرتضی فرق بسیار است میان دو عمل
 عَمَلٌ

عَمَلٌ تَزْنِيهِ لَذَنَّهُ وَبَقِيَ بَتَعَنَهُ وَعَمَلٌ تَزْنِيهِ مَوْنَهُ
 یکی عملی که برود مزه وی و بماند عتوبت وی و یکی عملی که برود مشقت وی
وَبَقِيَ أَجْرُهُ الْحَدِيثُ الْخَامِسُ وَالثَّلَاثُونَ
 و بماند مزد آن سخت سی و پنجم
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا
 أَوَّلُ يَكْنَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ابْرَيْمَ الْخَلْقَةِ
 نخست کسی که پوشیده شود روز قیامت ابریم بود بسبب
 ثُمَّ أَنَا لَصِفَوْتِي ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ يَرْفَعُ يَدَيْهِ
 پس من که محمد برای برگزیدی پس علی پسر ابوطالب را بلند میان من
 وَبَيْنَ ابْرَيْمَ زَقَا إِلَى الْجَنَّةِ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ
 و میان ابریم بردی بسوی بهشت
قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَجَزْتُ لِلْخَيْلِ سَيْحِلِ الْفَرَسِ
 گفت مرتضی شکست کردم برای خیل گناب میکند
 الَّذِي مِنْهُ مَرِبٌ وَيَعُونُهُ الْغَنَى الَّذِي آيَاهُ طَلِبُ
 که از آن گریخته است و فووت میشود از تو توانگری که انرا می جوید
 فَيُعِيشُنَّ فِي الدُّنْيَا عَشْرَ الْعُقَرَاءِ وَكَأَيُّ فِي الْآخِرَةِ
 پس می زید در دنیا چون ریش (رویشان و حساب کنند و در آخرت
 حِسَابُ الْأَعْيَاءِ الْحَدِيثُ السَّادِسُ وَالثَّلَاثُونَ
 حساب کردن توانگران سخت سی و ششم
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا

أَنَا مُنْزَلُ الْعِلْمِ وَعَلَى كَفَّاتِهِ وَالْحَقُّ وَالْحَقِيقَةُ
من نرازدی دانشم و علی پلهای آن و حق و حقیقت
خبطه و قاطعه علاقت رواه صاحب الفردوس
رسم نهایی آن و قاطعه علاقه آن

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَظِيمُ الْخَائِقِ عِنْدَكَ
گفت مراد حق کرم الله وجهه عظیم الخائِق عندک
چون بزرگی خالق ظاهر شود نزد حق
يُصَغِّرُ الْمَخْلُوقَ فِي عَيْنِكَ الْحَدِيثُ السَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ
خرد شود مخلوق در چشم تو حدیث سابع و ثلاثون
عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا

أَنَا وَعَلَى مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ وَالنَّاسُ مِنْ أَشْجَارٍ شَتَّى
من و علی از یک درختیم و مردم از درختهای گوناگون
رواه صاحب الفردوس قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
گفت مراد حق کرامی دارد خدا ذات اودا

مَا كُنْتُ فَوْقَ قُوَّتِكَ فَأَنْتَ بَيْنَهُ خَازِنٌ لِعَذْرِكَ
مرجه پیرا گوی زاریت از قوت خود پس تو در آن نگاه دارنده برای عذرت
الْحَدِيثُ الثَّامِنُ وَالثَّلَاثُونَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ
حدیث ثامن و ثلاثون عن ابن عباس رضي الله

عَنْهَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّمَا دَفَعْتُ إِلَيْكُمْ
گفت که گفت پیغمبر خدا
الْفِطْرَةَ عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ سِوَهُ رَأَيْتُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ
بارانرا از فرزندان یعقوب سبب بدی ایشان بر پیغمبران ایشان
و ان الله

وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مَنَعَ الْفِطْرَةَ عَنْ مِثْلِهِ الْأَمَّةِ بَعْضُهُمْ
و پیرایه که خدا بزرگوار باز دارد بارانرا ازین امت سبب شعی ایشان
عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفُرْدُوسِ قَالَ
علی پسر ابوطالب را گفت مراد حق

كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ الْجُودُ خَارِجُ الْأَعْرَاضِ وَالْحِلْمُ مِلَامُ
سخاوت یا سخاوت یا سخاوت و بردباری یا بردباری
السَّعْبِيَّةِ وَالْعَفَافُ زَيْنَةُ الْفَقْرِ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ وَالثَّلَاثُونَ
نادانرا و پیرایه کاری زینت فقر حدیث ثامن و ثلاثون
عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا

عَلَى يُنْفِئُ بَيْنَكَ رَأْسِي مِنْ يَدِي رَوَاهُ صَاحِبُ الْفُرْدُوسِ
علی از من بچون است از تن من
قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ أَرْبَعَةٌ قَلِيلٌ كَثِيرٌ الْفَقْرُ
گفت مراد حق چهار چیز کم وی بسیار است فقر

وَالْوَجْعُ وَالْبُعْدَاوَةُ وَالنَّارُ الْحَدِيثُ الْارْبَعُونَ
و درد و دشمنی و آتش حدیث اربعون
عن ابن عباس رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
از پسر عباس گفت که گفت پیغمبر خدا

عَلَى بْنُ أَبِي طَالِبٍ بَابُ مَنْ دَخَلَ مِنْهُ كَانَ مُؤْمِنًا
علی پسر ابوطالب در بابت هر که در آید از آن است مؤمن
وَمَنْ خَرَجَ مِنْهُ كَانَ كَافِرًا رَوَاهُ صَاحِبُ الْفُرْدُوسِ
و هر که بر آید از آن است کافر رواه صاحب الفردوس

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ فِي تَطَلُّبِ الْأَحْوَالِ تُعْرِفُ
مرتضی
جوامع الرجال

الْحَدِيثُ الْحَالِي وَالْأَرْبَعُونَ
اصل مردم را سخن چهل و یکم

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
از سر عباس گفت که گفت پیغمبر خدای

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ أَجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَى حُبِّ عَلِيٍّ
اگر جمع شوند همه مردم بر دوستی علی

بَنِ أَبِي طَالِبٍ مَا خَلَقَ اللَّهُ النَّارَ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ
پسر ابوطالب نیافریدی خدای دوزخ را رواه صاحب الفردوس

قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ أَكْثَرُ مُصَارَعِ الْمُعْقُولِ بَحْتٍ
گفت مرتضی بیشتر افتادگان خردمند را زیر

بُرُوقِ الْمَطَامِعِ الْحَدِيثُ الثَّانِي وَالْأَرْبَعُونَ
برقهای طمعات سخن چهل و دوم

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
از سر عباس گفت که گفت پیغمبر خدای

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ أَيْتُ عَلِيًّا يَتَّبِعُهُ لِدُخُولِ
بگو مرا آنکس که دوست دارد علی را بپاوی برای در آمدن

الْجَنَّةِ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
الجنة رواه صاحب الفردوس گفت مرتضی

مَنْ أَشْرَفَ الْأَعْمَالِ الْكَرِيمِ عَقَلْتُ عَمَّا يَعْلَمُ
از بزرگترین کارهای اسل کرم عاقلی است از آنچه داند

الحديث الثاني

17
الْحَدِيثُ الثَّالِثُ وَالْأَرْبَعُونَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا
سخن چهل و سوم از ام سلمه

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ تَخَلَّقَ عَلِيٌّ
گفت که گفت پیغمبر خدای اگر آفریده نمی شد علی

مَا كَانَ لِنَافِطَةٍ كَقُوَّةِ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ قَالَ
نی بود منافطه را هم سوزی رواه صاحب الفردوس گفت مرتضی

كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِكَثْرَةِ الصَّغْتِ بِكَوْنِ الْمَيْتَةِ وَبِالنَّصْفَةِ
به بسیاری خاموشی می باشد میت و با نصفه

بِكثَرِ الْوَاصِلُونَ وَبِالْأَفْضَالِ يُعْظَمُ الْأَقْدَارُ
بسیار میشوند پیوندان و بدانشها بزرگ شود مراتبها

وَبِالنَّوَاضِعِ يَتِمُّ الْمَنَعَةُ الْحَدِيثُ الرَّابِعُ وَالْأَرْبَعُونَ
و بنیروتنی تمام میشود نعمت سخن چهل و چهارم

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
از ام سلمه گفت که گفت پیغمبر خدا

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْفَرَّانُ مَعَ عَلِيٍّ وَعَلَى مَعَ الْفَرَّانِ رَوَاهُ
فران با علی و علی با فران رواه

صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ خِيَارُ
صاحب الفردوس گفت مرتضی عزیزان

حَصَالِ النَّسَاءِ الْكَزْبُ وَالْجِنُّ وَالْيَحْلُ وَنَهَى
خصلتهای زنان تکبر و بددلی و بخیلی و اینها

شَرَّ أَرْحَصَالِ الرِّجَالِ الْحَدِيثُ الْخَامِسُ وَالْأَرْبَعُونَ
بدیهای خصلتهای مردان است سخن چهل و پنجم

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلِيٌّ وَشِبَعَةُ يَوْمَ الْغَايِرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رِوَانٍ وَيَأْتِيَانِ فِيهِ زَاكِرُونَ قِيَامَتِ رَوَاهُ صَاحِبُ الْغُرُورِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

مَنْ اطَاعَ الْوَأَشَى خَبِيعُ الصِّدِّيقِ الْحَدِيثُ

الْمُتَّادِسُ وَالْأَرْبَعُونَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَكَرَ عَلِيٌّ

عَبَادَةَ رَوَاهُ صَاحِبُ الْغُرُورِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

اتَّقِ اللَّهَ يَغْفِرْ لَكَ ذُنُوبَكَ وَأَنْ تَقُلْ وَأَجْعَلْ بَيْنَكَ

وَبَيْنَ عَذَابِهِ سِتْرًا وَأَنْ تَقُلْ

السَّابِعُ وَالْأَرْبَعُونَ عَنْ أَبِي مَعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَسَمْتُ الْحِكْمَةَ

كُنْتُ كُنْتُ بَيْنَ خَدَايَ

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلِيٌّ وَشِبَعَةُ يَوْمَ الْغَايِرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رِوَانٍ وَيَأْتِيَانِ فِيهِ زَاكِرُونَ قِيَامَتِ رَوَاهُ صَاحِبُ الْغُرُورِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

الْحَدِيثُ الثَّامِنُ وَالْأَرْبَعُونَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَوْصِي مَنْ أَمِنَ بِي وَصَدَّقَنِي بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ بَنِي طَالِبٍ

أَمِنْتُ تَوْلَاهُ فَقَدْ تَوْلَانِي وَمَنْ تَوْلَانِي فَقَدْ تَوْلَى اللَّهَ

رَوَاهُ صَاحِبُ الْغُرُورِ **قَالَ** كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

إِذَا كَثُرَ الْمَعْدَرَةُ قَلَّتِ الْكُشُورَةُ الْحَدِيثُ النَّاسِعُ وَالْأَرْبَعُونَ

عَنْ أَبِي مَرْيَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا أُشْرِيَ بِي لَيْلَةَ الْخُرَاجِ فَاجْتَمَعَ

عَلَى الْأَنْبِيَاءِ فِي السَّمَاءِ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِمْ بِالْحَدِيثِ

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

مَا دَا لِعُثْنُكُمْ تَقَالُوا لِعُثْنًا عَلَى شَهَادَةٍ إِنَّ لَا إِلَهَ
 إِلَّا اللَّهُ وَ عَلَى الْأَقْرَارِ بِتَوَكُّلِكَ وَالْوَلَايَةِ لِعَلِيٍّ
 رَوَاهُ أَبُو طَالِبٍ رَوَاهُ الْحَافِظُ أَبُو نَعِيمٍ قَالَ
 كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ إِذَا مَلَعْتُمْ قَنَاجَ وَاللَّهُ بِالصَّدَاقَةِ
 الْحَدِيثُ الْجَمْسُونُ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهَا قَالَ لَمَّا نَزَلَ قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ
 وَلِكُلِّ قَوْمٍ مَادِدٌ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 إِنَّمَا الْمُنْذِرُ وَ عَلَى الْهَادِي وَ كُلُّ بَاغِي يَهْتَدِي
 الْمُهْتَدُونَ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدَوْسِ قَالَ
 كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ صَاحِبُ السُّلْطَانِ كِرَاكِبُ الْأَسَدِ
 الْحَدِيثُ الْحَالِي وَالْحُسُونُ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ
 رَوَاهُ أَبُو طَالِبٍ رَوَاهُ الْحَافِظُ أَبُو نَعِيمٍ قَالَ
 كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

16
 وَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى وَ قَوْمَهُمْ أَنَّهُمْ مُتَوَكِّلُونَ
 يُسْأَلُونَ عَنْ الْأَقْرَارِ بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ رَوَاهُ صَاحِبُ
 الْفَرْدَوْسِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ لَا تَحْمِلُ قَوْمٌ
 يَوْمَكَ الَّذِي لَمْ يَأْتِكُ عَلَى يَوْمِكَ الَّذِي قَدْ أَتَاكَ
 قَائِدُ أَنْ يَكُنْ مِنْ عَمْرٍ كَمَا بَاتِي اللَّهُ فِيهِ بِزُرْقٍ الْحَدِيثُ
 الثَّانِي وَالْحُسُونُ عَنْ أَبِي مُرَّةٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَكْتُوبٌ عَلَى
 سَائِقِ الْعَرْشِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ خُذْهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 مُحَمَّدٌ عَبْدِي وَ رَسُولِي أَيْدِيَةُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 رَوَاهُ الْحَافِظُ أَبُو نَعِيمٍ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

فَانْصَرَفَ وَبِهَا عَلَى الْغُرَابِ الْحَوِثُ السَّادِسُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى
 يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ أَيْ بَلِّغْ
 مِنْ تَضَائِيلِ عَلَى نَزَلَتْ فِي قَدِيرِ خَمْ فَحَطَّ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا
 عَلَى مَوْلَاهُ فَقَالَ عُمَرُ كَيْفَ يَا عَلِيُّ أَصْبَحْتَ مَوْلَايَ
 وَمَوْلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ رَوَاهُ الْحَافِظُ أَبُو نَعِيمٍ
 وَذَكَرَهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ فِي كِتَابِهِ قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
 أَنْ اللَّهُ تَعَالَى فَرَضَ فِي أَمْوَالِ الْأَعْيَاءِ أَقْوَامَاتٍ
 فِي الْعُقَرَاءِ فَحَاجَّاعَ فَقَبِلَ الْأَسَامِعُ عَنِّي وَاللَّهُ تَعَالَى
 سَأَلَهُمْ عَنْ ذَلِكَ الْحَدِيثِ السَّابِعُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَالِسًا مَعَ عَلِيٍّ فَقَالَ إِنَّا وَمِنْ أَجْلِ
 عَلَى خُطْبَةٍ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدُوسِ وَالْإِسْمَاعِيلِي
 قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ مَا وَجَّهَكَ جَامِدُ نِعْمَةِ السَّوَالِ
 فَا نْظَرُ عِنْدَ مَنْ نِعْمَتُهُ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كُنَّا جُلُوسًا مَعَهُ
 لَمَّا بَعَثَ مِنْ شَبَابٍ قُرَيْشٍ وَبَيْنَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْقَضَ نَحْمٌ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 سَبِّحُوا وَانْظُرُوا وَقَدْ انْقَضَ فِي مَنْزِلِ عَلِيٍّ فَقَالُوا
 تَدَّصَلْتُمْ بَعْلِي نَزَلَتْ وَالْيَتِيمَ إِذَا مَرَى مَا ضَلَّ صَبَابُ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كُنَّا جُلُوسًا مَعَهُ
 لَمَّا بَعَثَ مِنْ شَبَابٍ قُرَيْشٍ وَبَيْنَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْقَضَ نَحْمٌ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 سَبِّحُوا وَانْظُرُوا وَقَدْ انْقَضَ فِي مَنْزِلِ عَلِيٍّ فَقَالُوا
 تَدَّصَلْتُمْ بَعْلِي نَزَلَتْ وَالْيَتِيمَ إِذَا مَرَى مَا ضَلَّ صَبَابُ

قوام الدین از ریخته عالم مشتعل علیه و جامیل لا یفتنک
استاس بین چهارست و ایابی بنار از دوزخ خود و نادانی کی بار از دوزخ

رضی اللہ عنہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 كنت اقول اني قد ايقظت

و دشمنی وی گناه است که سود ندارد بدان
قال کرم الله وجهه البخل زمام تعادیه علی کل سوء
 شری بخل هاربت که کشیده میشود بدان
 گفت مر قتی

فِي قَوْلِهِ تَعَالَى وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ قَالَ تَسَابُثُ

روایتی

وَمَا تَكَلَّمُ بِهِ إِذَا تَكَلَّمْتَ بِهِ صُرْتُ فِي وَثَاقِهِ
بِعِدَّتِ تَأَلُّفِهِ بِأَشْيَاؤِهَا بِسَبْعِ مَرَّاتٍ كَقَوْلِي كُنْ نَوَافِلُ

الحال والقيود عن خديجة رضي الله عنها
 شت ويكم

مذا لایم اما بکر خذوه قوتاً فی ذلک صنعوا فی

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ عِمْرَکُمْ جَدُوْهُ قَوْمٍ اٰتٰی دِیْنَ اَبَدٍ
ت ۚ وَاَکْرَدَ اِلٰی سَازِیْدِ عَمْرًا یَّبِیْضًا اَوْ رَا تَوَ اَنَا ۙ دِیْنَ خَدَا

مَادِيَا مُهْدِيَا يَسْلُكُ بِكُمْ الطَّرِيقَ الْمُسْتَقِيمَ اور دھابو
راہ شماراہ نموده شده (رازد شمارا در راہ راست آورده است) اور دھابو

۱۰۰

فی کتاب خود گفت مرتضی
 از خوارکی در دنیا
قال کرم الله وجهه من مؤان الدنيا
 علی الله عز وجل انه لا یغنی الا عینها ولا ینال ما عنده الا
 بر خدای عزیز بزرگ است که فرمودن کند او را مگر در دنیا و نرسد بدینچه نزد او
 بزرگها **الحديث الثاني والستون** عن سلمان رضي الله
 بکداشتن آن دنیا سخن شد و دوم از سلمان
 عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انما سميت
 بنتی فاطمة لان الله تعالى قطع محبتها من التناكح
 دختر من فاطمه برای آنکه خدای بزرگوار در کرد او را و دور کرد و نشان او را از
 رواه صاحب الفردوس **قال** کرم الله وجهه
 گفت مرتضی
 مغارة الناس في اخلاقهم اثنتان من عوالمهم الحديث
 نزدیکی مردم در ریشههای ایشان این گشته است از مکرهای ایشان سخن
الثالث والستون عن عبد الله بن الزبير رضي الله عنه
 از عبد الله پسر زبیر
 شت و سیم
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثل من مثل مني مثل من
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 مثل من و مثل مردم خاتمه
 مثل خلقة نبت في مزيلة رواه صاحب الفردوس
 همچون رخت خواتم در مزيلة
قال کرم الله وجهه من عظم صغار المصابين
 که بزرگ داند و مصیبتها را
 گفت مرتضی

ابتداء الله

ابتداء الله تعالى بکبارنا الحديث الرابع والستون
 مثل که خدا را بزرگوار بزرگمان سخن شد و چهارم
 عن ابن مسعود رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله
 از پسر مسعود
 علیه وسلم حب ال محمد خير من عبادته سنة
 دوستی ال محمد روزی بهتر است از عبادت سالی
 رواه صاحب الفردوس **قال** کرم الله وجهه
 گفت مرتضی گرامی دارد خدا ذات او را
 لم تذکر فی راغب فیک نقصان حظ و رغبتک فممن زید
 کم رغبتی تو در میل کنده در تو نقصان بخش و میل تو در آن کس کم
 فیک ذل نفس الحديث الخامس والستون عن ابن مسعود
 در تو خوارگی نفس است سخن شد و پنجم از پسر مسعود
 رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 انا امل انکیت اختار الله لنا الاخرة علی الله
 بدرستی که ما که امل کنیم برگزید خدای برای ما آخرت را بر دنیا
 رواه صاحب الفردوس **قال** کرم الله وجهه
 گفت مرتضی
 ان الذی فی یدیک من الدنيا قد کان که امل قبلک
 بدرستی که آنچه در یدت از دنیا تحقیق که بود او را املی پیش از تو
 و مؤصا برب الی امل بعدک و انما انت جاعل لا حد
 و اگر دنده است بسوی امل پس از تو و بدرستی بهم آورده برای یکی

الرَّحْلَيْنِ رَجُلٌ عَمِلَ فِيهَا جَعَنَةً فِي طَائِعَةِ اللَّهِ فَسُحِبَ شَيْئًا
 از دو مرد مردی که کار کند در آنچه هم از طاعت خدا پس بگوید
 بَرٍّ أَوْ رَجُلٌ عَمِلَ بِعَصِيَّةٍ اللَّهِ فَشَقِيَ بِمَا جَعَتْ لَهُ وَكَبُرَ أَحَدُ
 بدان یا مردی که کار کرد بعصیت خدا پس بدین شد و بزرگتر یکی
 مَذْنُونٍ أَمْثَلًا أَنْ تَوَثَّرَ عَلَى نَفْسِكَ وَلَا أَنْ تَحْمِلَ كُفْرًا عَلَى
 ازین دو سراوارانکه بیک کژی تو او را بر خود نه ابر که برداری برای خود
 ظَهْرَكَ فَارْجُ لِمَنْ مَاتَ رَحِمَهُ اللَّهُ وَلِمَنْ بَقِيَ رَزَقَهُ اللَّهُ
 پشت تو راحت باید هر کور در رحمت کند خدا او را و هر کرا ماند روزی دمار
 الْحَدِيثُ السَّادِسُ وَالْمِثْنُونَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَذَرِيِّ
 سخن ششم و بیست و دو روایت از ابو سعید خدری
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 مَثَلُ امْرِئٍ بَنِي فِينَكُمْ كَمَثَلِ بَابٍ خَطِيئَةٍ مِنْ دَخَلَ لَهُ
 مثل امراصلیت من در شما همچون در خطی است هر که در آمد در
 عَفْرَةٍ رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدِ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
 امر زید
 الْكَذِبُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ عَلَيْكَ فَمَا كَانَ مِنْهَا لَكَ
 زمان دو روزت روزی بر تو و روزی برت پس آنکه باشد از آن
 أَتَاكَ عَلَى صَنْعِكَ وَمَا كَانَ مِنْهَا عَلَيْكَ لَنْ تَدْفَعَهُ يَوْمَ تَكُنْ
 می آید تو بر یا توانی تو و آنکه باشد از آن روز ما بر تو انرا باز توانی و آن
 الْحَدِيثُ السَّابِعُ وَالْمِثْنُونَ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ الْحَصِينِ
 سخن ششم و بیست و سه از عمران بن حصین
 (ص)

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 سَأَلْتُ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يَدْخُلَ أَحَدًا مِنْ أُمَّلِي بَيْتِي
 در خواستم بر در درگاه مرا که در نیارد هیچکس را از اهل بیت من
 إِلَّا نَارًا فَأَعْطَانِيهَا رَوَاهُ صَاحِبُ الْفَرْدِ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
 در دروخ پس بخشید من
 قَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَقَدْ
 گفت مر راضی
 جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا وَمَا خَيْرُ خَيْرٍ لَا يُوجِدُ إِلَّا بِشْرًا
 ساخت تو احدا را آزاد و نیت نیکی که یافت شود مگر بیدی
 وَلَيْسَ إِلَّا نِيَالُ الْإِبْعَرِ الْحَدِيثُ الثَّامِنُ وَالْمِثْنُونَ
 و نیت استایی که یافت شود سخن ششم و بیست و دو
 عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَذَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ خَطَبَ
 از ابو سعید خدری
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ
 پیغمبر خدا پس گفت ای مردمان
 إِنِّي تَرَكْتُ فِيكُمْ الثَّغْلَيْنِ خَلِيعَتَيْنِ إِنْ أَخَذْتُمْ بِهِمَا
 بدرستی که من گذاشتم در شما دو چیز گران و دو خلیفه اگر گرفتید شما ایشانرا
 لَنْ تَصْلُوا يَعْدِي أَحَدُهُمَا الْكِبْرَ مِنَ الْآخِرِ كِتَابُ اللَّهِ
 گمراه میشوید پس ازین یکی از آنها بزرگتر از دیگری کتاب خداست
 حَبْلٌ مَحْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ وَعِزَّتِي
 رسی که کشیده محکم از آسمان تا زمین در و فرزانان من
 (ص)

وَمَنْ أَكْبَلَ بَنِي كَنْ يَنْتَرَقَا حَتَّى يَرُدَّ عَلَى الْخَوْضِ
 وایشان را بکشتن بنید جدا میشود تا برآیند
 اورد و التعلی و ذکر الامام احمد بن حنبل
 آورد این حدیث التعلی و یاد کرد امام احمد بن حنبل
 فی مستندة و معناه **قال** کرم الله وجهه
 (در مستند خود در معنی گفت مرستی
 تلافیکل ما فرطت من صمتک ایشر من اذراکک
 اصلاح کردن تو ترا که گداشته شدی از آن تر از رسیدن تو
 ما فاکل من منطقتک واعلم ان الییر من الله
 آنرا که فاکل شد ترا از من گفتن و بدان آنکه کم از خدا می
 عزوجل اکرم واعظم من الکثیر من خلقه
 عزیز تر و گوارا تر از من است از بسیار خلق و
 الحدیث التاسع والستون عن بغداد بن الاسود
 حدیث نهم و نهم روایت از بغداد بن اسود
 رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
 گفت که گفت پیغمبر خدا
 معرفة ال محمد براءة من النار و حث ال محمد
 شناختن ال محمد و ریت از دوزخ و دوستی ال محمد
 جواز علی الصراط و الولاية لال محمد امان من العقاب
 ایمانی که شناختن صراط و ولایت مرال محمد را ایمنیت از عقاب
 آورده ابو اسحق فی کتابه **قال** کرم الله وجهه
 آورده ابو اسحق در کتاب خود که گفت مرستی کرامت دارد خدای
 ان کرم

ان كنت حازعا على ما نقل من يدك فاجزع على
 اگر باشی بوازد و بکن بر آنچه از دست تو بر سر من نقل
 كل ما لم يصل اليك واستل على ما لم يكن ما قد كان
 همه بر آنچه نرسیده بوی تو و استل بر آنچه نیامده و آنچه پیش
 فان الامور اشباه الحديث السبعون عن ابن
 پس درستی که کارها مانندند سخن شتالام روایت از ابن
 عباس رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله
 عباس گفت که گفت پیغمبر خدا
 عليه وسلم لو ان البراض اقلام والبحر مداد
 اگر آنکه درختهای جهان قلمها باشند و دریا مداد
 والجن حساب والانس كتاب ما اخصوا فضائل
 و جنیان حساب کنند و انسانها کتاب نویسند تا نتوانند شمردن کمالات
 علی بن ابی طالب و هو صاحب الفردوس
 علی بن ابی طالب روایت از صاحب کتاب فردوس
قال کرم الله وجهه لا تكن ممن يرجو الآخرة
 گفت مرستی کرامت دارد خدا ذات او را میباش از آنکه امید دارد آخرت را
 بغير عمل و يقطع في التوبة بطول الامل يقول
 بی کار و قطع کند در توبه بدرازی امید دنیا میکند
 في الدنيا قول الزامدين و يعمل فيها عمل الراغبين
 در دنیا سخن نژک کنندگان و میکند در کار راغبان کنندگان
 ان اعطى منها لم يشبع وان منع منها لم ينقطع
 اگر بخشد او را از دنیا سیر میشود و اگر بدارد او را از دنیا غنی میشود

يُخْرِجُ عَنْ شُكْرٍ أَوْ قِيٍّ وَيَتَّبِعِي الزَّيَادَةَ فَيَأْتِي بِنَهْيٍ
 می ماند از آزادی آنچه دارد مشورت و بخود زیاده را آنچه می ماند
 وَلَا يَنْتَهِي وَيَأْمُرُ بِالْأَيَّامِ بِحَسَبِ الصَّالِحِينَ وَلَا
 و باز نمی ایستد و میباید بدینچه نمیکند در وقت بیدار و بکار و میباید
 يُعْمَلُ عَمَلُهُمْ وَيُعْضَفُ الْمَذْنِبِينَ وَيُؤَادُّهُمْ أَنْ
 کار ایشان را میباید و خوشتر بیدار دکنه کار را و توانا و از ایشان
 سَتَمُ كُلَّ نَادِمًا وَإِنْ صَحَّ إِلَيْنَ لَأَعْبَا يُعْمَلُ بِنَهْيِهِ
 بپاشد که بشناسد و اگر بیدار شد بپاشد باز کرد شکست میکند
 إِذَا عَوْفِي وَيُعْطَى إِذَا أَيْتَلَى أَنْ أَصَابَهُ بِلَاءٌ
 اگرگاه که تندرست باشد و نمیدانند هرگاه که مبتلا باشد اگر برسد بدو
 دَعَا مُضْطَرًّا وَإِنْ نَالَ رَخَاءً أَعْرَضَ مُغْتَرًّا
 خواند ضرورت و اگر برسد بدو کشایشی بر سر آورد و مغرور
 أَنْ أَسْتَعْفِي بِطَرَوْقَتِ وَأَنْ أَسْتَرْقِطَ وَوَمِنْ
 چون توانگر شد شکیر و منت و اگر درویش شد نومید و دست
 مَا يَقْصُرُ إِذَا عَمِلَ وَيَبَالِغُ إِذَا سَأَلَ يُصِفُ الْعَبْرَةَ
 نمی میکند در هر کار که میکند و مبالغه کند هرگاه ۲ وصف میکند عبرت را
 وَلَا يَغْتَبِرُ وَيَبَالِغُ فِي الْمَوْعِظَةِ وَلَا يَتَعَطَّى قَهْرًا بِالْعَوْلِ
 و نمیگیرد عبرت و مبالغه میکند در وعظ و خود پند نمیگیرد و امر سخت
 مَذَلٌّ وَبِالْعَمَلِ تَعَلُّقٌ يَنَافِسُ فَيَأْتِي وَيَسَاحُجُ فَيَأْتِي
 ناخوارست و بکار گشت خود را بزرگ میدارد ۳ و سبکی میکند در آنچه
 يَتَّقِي الْخَشْيَةَ الْمَوْتَ وَالْأَيَّامَ الرَّغَوْتَ يَشْتَعِظُ
 باقی می ترسد از مرگ و می شناسد بسوی مرگ بزرگ میدارد
 بزرگتر

مِنْ مَعْصِيَةِ غَيْرِهِ مَا يَسْتَقِلُّ أَكْثَرُ مِنْ نَفْسِهِ عَلَى
 از کارهای دیگر که بپایان آید که کم بسیار و بیشتر از آنرا از نفس خود
 النَّاسِ طَاعَتٌ وَلِنَفْسِهِ مَذَامِينٌ اللَّغْوُ مَعَ الْأَعْيَابِ
 در طاعت طاعت و در امر خود را نریز کند بازی با تو گناهان است
 أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْمَذْكَرِ مَعَ الْفَقْرَاءِ يُؤْثِرُ غَيْرَهُ
 دوست تر است نزد او از ذکر جدا با درویشان را نهی نماید غیر خود را
 وَيُعْوِي نَفْسَهُ بِخَشْيَةِ الْخَلْقِ فِي رَبِّهِ وَلَا يَجْثِي رُيَّةً
 و برگاه میکند نفس خود را می ترسد از خلق را از خدای خود و می ترسد از خدای خود
 فِي خَلْقِهِ وَمِنْ كَسَابِهِ كَرَمٌ لَهُ وَجْهٌ شَرِيفٌ
 در خلق خود و از کسب خودی گرامی دارد خدای ذات او را برای شریف
 التَّعَاضِي مَا ابْتِئَاعٌ دَارًا كَوْنُهُ مَذَامًا أَشْتَرَى عَيْدٌ
 تعاضی چون خرید و سرای می بکشد این است که خرید و پند
 ذَلِيلٌ مِنْ مَيْتٍ قَدْ أَرَعَجَ لِلرَّحِيلِ دَارًا مِنْ دَارٍ
 خوار از مرده که خبر داده اند برای رفتن خانه را از سرای
 الْغُرُورُ مِنْ جَانِبِ الْغَائِبِينَ وَخَطَّةُ الْمُهَالِكِينَ
 غلطی از کنار غایبان و جای مهالکان
 وَيُجْمَعُ مَذَاهِلُ الدَّارِ حَدُودُ أَرْبَعَةٍ الْحَدَّ الْأَوَّلُ بِنَهْيٍ
 و جامع مذاهل الدار حدود اربعه است حد اول میرسد
 إِلَى دَوَاعِي الْأَفَاتِ الْحَدَّ الثَّانِي إِلَى دَوَاعِي الْمَصِيبَاتِ
 بسوی داعیهای افتت حد دوم بسوی داعیهای مصیبتها
 الْحَدَّ الثَّلَاثَ إِلَى الْهَوَى الْمَرْدِي الْحَدَّ الرَّابِعَ إِلَى الشَّيْطَانِ
 حد سوم بسوی هوای مردی حد چهارم بسوی شیطان

الْمُغَوَى يَشْرَعُ بَابُهُ إِلَى كَوَازِبِ الْأَمَالِ اشْتَرَى
 همراه کننده می رود در آن برای بسوی (و غنای) امیدها بخرد
 الْمَغْرُورُ بِالْأَمَلِ مِنْ مَذَا الْمَرْجِعِ بِالْأَجَلِ وَمِنْهُ
 غافل یا امید از آن مضطر یا اجل و این
 الدَّارُ بِالْحَرْوَجِ مِنْ عِزِّ الْقِنَاعَةِ وَالِدُ خَوْلٍ فِي
 سرا بقیعت رفتن از عزت رضا و در آمدن
 ذَلَّ الطَّلِبُ وَالْمَصْرَاعَةُ شَهْدًا بِذَلِكَ الْعِلْمِ وَالْعَقْلِ
 خواری طلب زاری کننده گواهی دادند بدین بیج دانش و خرد
 إِذَا خَرَجَ مِنْ أَسْرِ الْمَوَى وَسَلِمَ مِنْ
 مرکاب که بیرون از بند ازو و رهایی یابد از
 عِلَاقِ الدُّنْيَا فَاسْلَمَ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ
 علایق دنیا و سلام بری روان
 الْمَدَى
 اسل سدايت
 م